

MØTEINNKALLING

Formannskapet

Formannskapet holder møte den 02.02.2016 klokka 11:00 på Rådhuset.

Innkalte til møtet:

Funksjon	Navn
Ordfører	Terje Wikstrøm
Varaordfører	Jan Arvid Johansen
Medlem	Grete Svendsen
Medlem	Robert Wilhelmsen
Medlem	Yngve Nilsen

Dersom du ikke kan møte må du melde fra til servicekontoret, på tlf. 78415555, så snart som mulig.

Forfallsgrunn må oppgis.

Varamedlemmer innkalles etter nærmere varsel.

Saksdokumentene er utlagt til gjennomsyn på servicekontoret og biblioteket.

Kvalsund 26.01.2016

Terje Wikstrøm
ordfører
(sign)

SAKSLISTE

Utvalgssakstype/nr. Arkivsaksnr.
Tittel

1/16 14/556

**KOMMUNEREFORMEN - FRAMLEGG TIL
INTENSJONSAVTALE**

2/16 15/1144

**HØRING - FORSLAG TIL NYTT INNTEKTSSYSTEM FOR
KOMMUNENE**

3/16 16/64

UNGDOMSRÅDET I KVALSUND KOMMUNE

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Formannskapet

Saksbehandler: Gunnar Lillebo

Arkiv: 030 &23

Arkivsaksnr.: 14/556

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

1/16 Formannskapet

02.02.2016

/ Kommunestyret

**KOMMUNEREFORMEN - FRAMLEGG TIL
INTENSJONSAVTALE**

Ordførers innstilling:

Ingen innstilling fremmes av ordfører før møtet.

VEDLEGG:

Det vises til følgende vedlegg i saken:

- Statusbilde for Kvalsund Kommune (oppgave og mal fra FmFi)
- Rapport om kommunereformen Kvalsund og Hammerfest datert 1. desember 2015 (utarbeidet av Johan Vaséli)
- Utredning av kommunereformens betydning for Kvalsund Kommune (utarbeidet av administrasjon og rådmann januar 2016)
- Forslag til intensjonsavtale om kommunesammenslåing mellom Kvalsund Kommune og Hammerfest kommune

Selve grunnlaget for prosessen vises det til kommuneproposisjonen som kan leses eller lastes ned på følgende nettside:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/dok/regpubl/prop/2013-2014/Prop-95-S-20132014/4.html?id=759313>

SAKSOPPLYSNINGER:

Regjeringen ønsker robuste kommuner som ivaretar rollene som tjenesteyter, samfunnsutvikler, myndighetsutøver og demokratisk arena på en god måte for sine innbyggere. Kommunene er grunnmuren i det norske demokratiet. Regjeringen vil styrke kommunene gjennom en reform. Kommunereformen skal sikre gode og likeverdige tjenester til innbyggerne, gi bærekraftige og økonomisk robuste kommuner, en helhetlig og samordnet samfunnsutvikling og styrke lokaldemokratiet. Reformen skal sikre at kommunene også i framtiden kan løse oppgavene sine på en god måte. Større og mer robuste kommuner kan få større oppgaver og mer ansvar enn dagens kommuner. Å flytte makt og myndighet til kommunene gir innbyggerne økt innflytelse over sin egen hverdag og sitt eget lokalmiljø.

For at kommunene skal kunne ivareta sine oppgaver er det behov for stabile og forutsigbare økonomiske rammer. Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i størrelsesorden 4½ til 5 mrd. kroner. Av veksten i samlede inntekter legges det opp til at mellom 4,2 og 4,5 mrd. kroner er frie inntekter. Inntektsveksten legger til rette for fortsatt videreutvikling av kommunale tjenester, både i omfang og kvalitet.

Utfordringer i kommunesektoren

Kommunene vil som nevnt få etter regjeringens planer flere oppgaver. Dette gir spesielle utfordringer for små kommuner. Spesielt når en ser at distriktskommuner har demografi endringer og aldrende befolkning. Utviklingen viser at i takt med at kommunenes oppgaver har blitt flere, har det også skjedd en økning i både omfanget og detaljeringsgraden i den statlige styringen av kommunesektoren. Dette gjelder særlig regelstyring. For stram og detaljert styring vil gi en gradvis innsnevring av det kommunale handlingsrommet, og dermed kunne svekke de fordelene som lokalt selvstyre gir.

Kommunereform

Regjeringen vil legge opp til en reformprosess som involverer alle relevante aktører på en god måte. Høsten 2014 vil alle landets kommuner inviteres til å delta i prosesser med sikte på å vurdere å avklare hvilke av nabokommunene det er aktuelt å slå seg sammen med. Fylkesmannen vil få ansvar for å igangsette og koordinere disse prosessene. Det er ønskelig at de regionale prosessene gjennomføres i et samarbeid mellom fylkesmannen og KS regionalt. Reformperioden varer fram til nasjonale vedtak om sammenslåinger er fattet, innen 1. januar 2018.

De lokale/regionale prosessene må ta utgangspunkt i målene for reformen. Sammen med ekspertutvalgets kriterier for en god kommunestruktur og utvalgets anbefalinger, bør dette gi grunnlag for gode og grundige diskusjoner, vurderinger og vedtak lokalt.

De regionale og lokale prosessene startet opp høsten 2014. Departementet har som utgangspunkt at kommunene vil ha behov for om lag et år på å drøfte utfordrings- og mulighetsbildet før det fattes vedtak om hvilke kommuner de vil slå seg sammen med.

Tradisjonelt har spørsmål om sammenslåinger medført store og tidkrevende utredninger og folkeavstemninger. Regjeringen ønsker å legge til rette for en mer standardisert organisering av arbeidet med å etablere et faktagrunnlag for lokale diskusjoner, og et opplegg for å innhente synspunkter fra innbyggerne.

I reformen legges det opp til at kommunene fatter vedtak innen sommeren 2016 (30/6). De kommunale vedtakene skal meldes inn til departementet via fylkesmannen, som bistår med å oppsummere tilbakemeldingene fra hvert enkelt fylke. Fylkesmannen vil også bli bedt om å gjøre en vurdering på selvstendig grunnlag av de samlede tilbakemeldingene. De regionale prosessene som starter opp høsten 2014 skal avsluttes ved utgangen av 2016.

Regjeringen planlegger å fremme en samlet proposisjon til Stortinget om ny kommunestruktur våren 2017. Kommunale vedtak som fattes høsten 2015, men som ikke følges opp av kongelig resolusjon våren 2016, vil også bli inkludert i proposisjonen. Departementet legger til grunn at sammenslåingene som et utgangspunkt vil iverksettes senest fra 1. januar 2020.

For å legge til rette for overgangen til en ny kommune for kommuner som slår seg sammen vil regjeringen benytte positive økonomiske virkemidler som kan stimulere til kommunesammenslutning i reformperioden. Departementet vil dekke nødvendige engangskostnader ved sammenslåingen etter en standardisert modell. Kommuner som slår seg sammen vil kunne få reformstøtte for å lette overgangen til en ny kommune, og dagens ordning med inndelingstilskudd videreføres. Virkemidlene gjøres gjeldende for kommuner

som slår seg sammen i reformperioden, det vil si sammenslåinger der det er fattet nasjonale vedtak innen 1.1.2018.

Et levende lokaldemokrati

Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver enn dagens kommuner. Sterkere kommuner vil gi innbyggerne større innflytelse. Flere oppgaver og utvidet lokalt politisk skjønn til kommunene gir lokalpolitikere i samspill med innbyggerne mer handlingsrom og dermed større innflytelse over viktige spørsmål som angår dem.

Robuste og åpne kommuner er viktige for innbyggernes tillit til offentlig forvaltning. Det er avgjørende for demokratiet at innbyggerne har tillit til grunnleggende verdier om saklighet og habilitet.

SAKSVURDERING:

Det er gjennomført en grundig prosess i forbindelse med kommunereformarbeidet. Det er utarbeidet et statusbilde av Kvalsund som beskriver situasjonen i kommunen per i dag. Denne er lagt som et vedlegg til saken. I tillegg er det også utarbeidet en egen evaluering av kommunereformens betydning for KK. Denne er nylig ferdig og ikke tidligere politisk behandlet.

I en egen rapport om Hammerfest og Kvalsund som en kommune skisseres følgende bilde:

Hammerfest og Kvalsund er naturlige samarbeidspartnere, der det allerede i dag er omfattende samarbeid på tvers av kommunegrensene. Det er en stor grad av pendling mellom kommunene og man har et felles arbeidsmarked. Kommunen vil være avhengig av å omstrukturere den daglige driften for å klare bortfallet av 25 millioner kroner i tilskudd etter 20 år. Grunnet geografisk nærhet og at man beholder tilskudd i 20 år, vil man ha mulighet til klare bortfallet av tilskudd gjennom effektivisering. Det er naturlig at den nye kommunen styres fra Hammerfest. Fagmiljøene og kompetansen i de mindre sektorene vil bli noe styrket ved en sammenslåing, som vil sikre alle innbyggerne et stabilt og godt tjenestetilbud. De tunge tjeneste innenfor helse- og omsorg og utdanning vil mest sannsynlig opprettholdes som i dag, med mindre endringer på administrativt nivå.

Det er også lagd en rapport om Hammerfest, Porsanger, Nordkapp, Måsøy og Kvalsund som en kommune. Følgende bilde av den nye kommunen er beskrevet:

En ny storkommune vil bli en av landets mest spennende kommuner med et aktivt og robust næringsliv. Kommunen vil driftes med en sentralisert ledelse og administrasjon, men med et desentralisert tjenestetilbud. Kommunen vil ha store geografiske avstander, noe som vil skape utfordringer med tanke på kommunikasjon og samferdsel. Fagmiljøene og den generelle kompetansen til kommunen vil bli styrket. Kommunen vil opprettholde dagens tjenestetilbud, og vil i større grad sikre alle innbyggerne et godt

og likeverdig tjenestetilbud. Kommunen vil trenge tid på å omstrukturere driften, men gjennom å beholde tilskudd i 20 år, vil kommunen ha gode muligheter for gjøre nødvendige endringer av driften i tråd med nye økonomiske hverdagen.

Økonomisk i denne «storkommunen» er et bortfall av inntekter i størrelsesorden 75 millioner kroner rapportert.

Hammerfest kommune har på oppfordring av FmFi tatt initiativ til å søke muligheter for sammenslåing med nabokommuner. Det er gjennomført en rekke møter med sentrale kommunale administrative og politiske ledere. Det siste møtet ble gjennomført på Skaidi den 7. januar i år. Det er grunnlag for å hevde at prosessen og forutsetningene er til stede for å vedta en prosessplan og en intensjonsavtale.

Arbeidet i KK har vært ledet av en styringsgruppe bestående av gruppeledere fra de enkelte partiene representert i kommunestyret. I tillegg har hovedtillitsvalgt og administrasjonen ved rådmannen vært representert.

For å ivareta både framdrift og progresjon i arbeidet er det viktig å få på plass en prosess som disponerer tid og ressurser for arbeidet. Til dette kreves en intensjonsavtale som beskriver hva som skal drøftes. I så henseende må sentrale forhold som tjenestetilbudet, folkestyret, administrasjon, ansatte, økonomi og andre avtalte områder – drøftes.

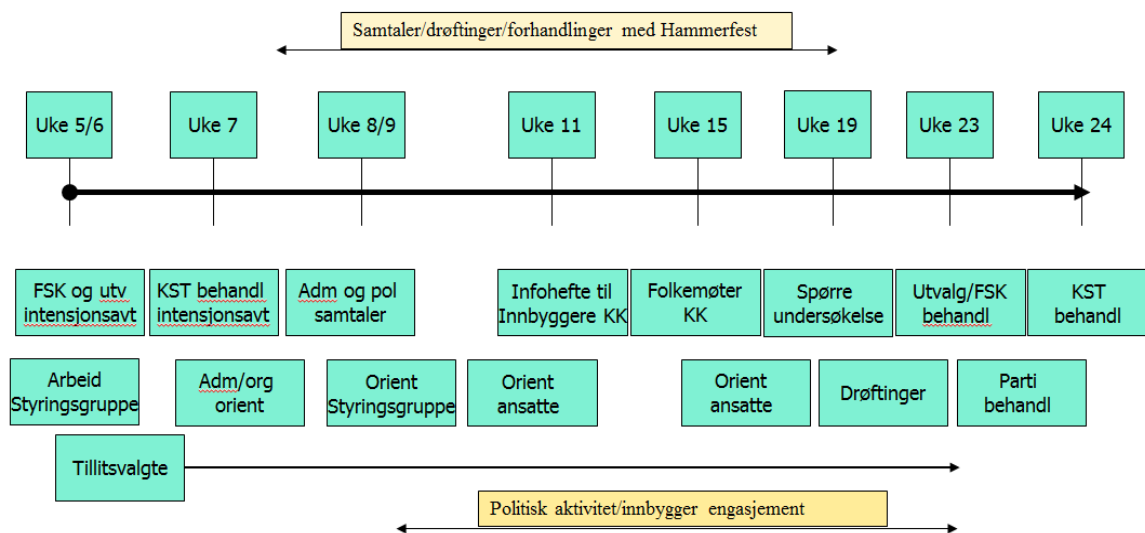
Med bakgrunn i intensjonsavtale må det utarbeides informasjonsmateriell til alle innbyggerne i de kommunene som vurderer en sammenslåing. Det må informeres gjennom ulike medier. Rådmannen mener det er sentralt at det utarbeides info materiell som distribueres til den enkelte husstand, som gir et bilde av en eventuelt ny kommune for framtiden.

Det anbefales også en rådgivende folkeavstemning. Avstemningen gjennomføres som elektronisk valg med muligheter for manuell stemmeavgivning.

Følgende planprosess legges til grunn for det videre arbeid:

Kommunereform prosess Kvalsund kommune

Prosesen skal være avsluttet innen kommunestyremøtet 16. juni 2016.

Rådmannens tilråding:

Kvalsund kommune vedtar framlagte intensjonsavtale om kommunesammenslåing mellom Kvalsund og Hammerfest kommune. I tillegg vedtar framlagte prosess som skal avgjøre innen 16. juni 2016 om Kvalsund kommune skal søke sammenslåing med Hammerfest kommune.

Gunnar Lillebo
rådmann

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Formannskapet

Saksbehandler: Gunnar Lillebo

Arkiv: 103 &13

Arkivsaksnr.: 15/1144

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

2/16 Formannskapet

02.02.2016

**HØRING - FORSLAG TIL NYTT INNTEKTSSYSTEM FOR
KOMMUNENE**

Ordførers innstilling:

Kvalsund kommune (KK) er meget betenkt og kritisk til omleggingen av inntektssystemet, som medfører en betydelig usikkerhet om overføringene og inntektene til kommunen. I den anledning er det differensieringen av småkommunetilskuddet som gir grunn til betydelig bekymring, når dette inkluderes i nytt Nord-Norgetilskudd. Slik dette framstår vil KK miste 2/3 deler av småkommunetilskuddet grunnet sin størrelse. Dette medfører alvorlige konsekvenser for tjenestetilbudet i kommunen, og kan ikke aksepteres.

VEDLEGG:

Høringsforslag fra KRD til nytt inntektssystem for kommunene. Vedlagte link gir adgang til dokumentet:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/forslag-til-nytt-inntektssystem-for-kommunene/id2467858/>

SAKSOPPLYSNINGER:

Det foreligger forslag om nytt inntektssystem til kommunene. Et høringsforslag ligger til behandling med frist 1. mars 2016. Inntektssystemet består av flere elementer; innbyggertilskuddet, inkludert kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen, de regionalpolitiske tilskuddene og de ulike skatteelementene. Endelig forslag legges fram i kommuneproposisjonen mai 2017.

Nye kostnadsnøkler

Forslaget til nye kostnadsnøkler er hovedsakelig er en ren oppdatering av de kostnadsnøklerne som gjelder i dag.

Nytt strukturkriterium

Høringsforslaget presenterer videre et opplegg for å skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, gjennom bruk av et strukturkriterium for fastsettelse av basistilskudd. Det måler reiseavstand for den enkelte innbygger for å møte 5 000 innbyggere (måles med utgangspunkt i grunnkretsens befolkningsmessige sentrum). Gjennomsnittet for alle kommunens innbyggere blir kommunens verdi. Strukturkriteriet benyttes til å gradere kommunens basistilskudd. Mens alle kommuner i dag får et fullt basistilskudd, 13,2 mill. kroner i 2016, ville bruken av et strukturkriterium medført at kommunen ville fått mellom 0 og 13,2 mill. kroner i basistilskudd.

Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av forslaget, fordi reduksjonen i basistilskudd vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet, men gir omfordelingsvirkninger mellom kommunene.

Regionalpolitiske tilskudd

I høringsnotatet foreslås at småkommunetilskudd, Nord-Norge-/ Namdalentilskudd og distriktstilskudd Sør-Norge samlet i to nye tilskudd; Nord-Norge-tilskudd og Sør-Norge-tilskudd.

I høringsnotatet presenteres ingen forslag til satser for de nye tilskuddene, men det legges opp til at:

- Småkommunetillegget vil differensieres i forhold til kommunenes verdi på distriktsindeksen (eksisterende indeks for grad av distriktsutfordringer)
- Det vil bli gjort justeringer i tilskuddene slik at mer enn i dag fordeles per innbygger

Omleggingene som skisseres antas å ha størst betydning for kommunene med under 3 200 innbyggere. I og med at det ikke er fremmet forslag til nye tilskuddssatser har det ikke vært mulig å lage virkningstabeller ned på kommunenivå. Regjeringen foreslår og fortsatt å gi kompensasjon for utgifter til tjenester som skyldes lange avstander og spredt bosetting, for eksempel til grunnskole og hjemmetjeneste.

Kommuner som er ufrivillig små vil fortsatt få fullt basistilskudd, som i hovedsak dekker administrasjon. Dersom det er kort avstand til nabokommunen, er kommunen frivillig liten. Slike kommuner vil få et lavere basistilskudd. Regjeringen mener at dagens inntektssystem belønner kommuner som velger å være små. Det fører til at kommuner som slår seg sammen over tid taper inntekter. Regjeringen vil gjøre systemet mer nøytralt og fjerne hindringer for kommunesammenslåing. Derfor skille mellom kommuner som er ufrivillig små på grunn av spredt bosetting og lange avstander, og kommuner som selv velger å være små.

Småkommunetilskuddet blir videreført, men vil bli mer målrettet mot kommuner som har reelle distriktpolitiske utfordringer. I tillegg ønskes det at en større del av tilskuddene skal gis per innbygger, og noe mindre per kommune.

SAKSVURDERING:

Det er et nokså komplekst og sammensatt bilde på hvordan kommunene tildeles overføringer fra Staten. Forenklet kan en si at noe overføres til kommunene uavhengig av størrelse og sammensetning, og annet i ft innbygger. Overføringene deles inn i forskjellige kategorier avhengig av om dette relateres til tjenesteleveranse eller administrasjon. De følgende avsnittene vil omhandle selve forslaget slik det foreligger fra departementet:

Småkommunetilskudd

Småkommunetilskuddet gis med et fast beløp per kommune. Ved en kommunesammenslåing vil dermed dette føre til at den sammenslåtte kommunen får reduserte tilskudd sammenlignet med det kommunen ville mottatt om de ikke hadde slått seg sammen. Utformingen av dette tilskuddet vil dermed, isolert sett, være en barriere i forhold til sammenslåinger. Effekten er størst for mindre kommuner. F.eks. vil det være slik at om to med mindre enn 3200 innbyggere slutter seg sammen til en ny kommune som har mindre enn 3200 innbyggere, vil den nye kommunen få ett småkommunetilskudd i stedet for to. For en sammenslått kommune i Finnmark/Nord-Troms med 2000 innbyggere vil bortfallet av ett småkommunetilskudd innebære en reduksjon i rammetilskuddet med kroner 5 900 pr innbygger i den nye kommunen, mens en tilsvarende kommune i resten av landet vil tape nær kr 2 700 per innbygger. Bortfall av småkommunetilskudd vil imidlertid i en 15 – 20 års periode bli kompensert gjennom inndelingstilskuddet.

Småkommunetillegget er i forslaget fra departementet foreslått differensiert avhengig av hvor mange innbyggere kommunen har. Slik systemet fungerer i dag vil en kommune med 1000 innbyggere få like mye som en kommune med 3000 innbyggere. Dette mener departementet er urimelig og feil.

Vurdering: Dette utgjør for KK om lag 12 MNOK. Ved en sammenslåing med Hammerfest vil dette tilskuddet bortfalle etter 20 år. Tilskuddet er avgjørende for KK i opprettholdelse av tjenestetilbudet. En reduksjon av småkommunetilskuddet basert på antall innbyggere, vil medføre store konsekvenser for KK.

Basistilskuddet i utgiftsutjevningen

Basistilskuddet i utgiftsutjevningen skal kompensere kommuner, og da spesielt de minste, for smådriftsulemper i tjenesteproduksjonen. Tilskuddet gis som et fast tilskudd per kommune, og i 2015 utgjør dette 12,8 mill. kroner. Basistilskuddet i utgiftsutjevningen gir dermed også tilsvarende utslag som småkommunetilskuddet ved en kommunesammenslåing. Til forskjell fra småkommunetilskuddet bygger imidlertid basistilskuddet på objektivt beregnede kostnadsulemper for mindre kommuner.

Inntektssystemet består av flere elementer; innbyggertilskuddet, inkludert kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen, de regionalpolitiske tilskuddene og de ulike skatteelementene. Det er lagt opp til at kostnadsnøklene i utgiftsutjevningen skal oppdateres om lag hvert fjerde år, og denne revisjonen av kostnadsnøkkelen er en oppfølging av dette. Kostnadsnøklene bør oppdateres jevnlig for å fange opp endringer i befolkningssammensetning, levekår, reiseavstander og andre strukturelle forhold.

I dag får alle kommuner full kompensasjon for smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon gjennom kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen, uavhengig av om deler av disse kostnadene kan ses på som frivillige. Etter departementets vurdering bør ikke kommuner kompenseres for frivillige smådriftsulemper på kommunenivå. Det foreslås derfor at det gjøres endringer i kompensasjonen for smådriftsulemper i inntektssystemet, slik at det ikke lenger blir gitt full kompensasjon for frivillige smådriftsulemper gjennom basiskriteriet. Basiskriteriet dekker i hovedsak administrative kostnader i kommunen. Det skal fortsatt gis full kompensasjon for smådriftsulemper på tjenestenivå grunnet bosettingsmønster.

Departementet mener at det foreslåtte inntektssystemet vil bli mer nøytralt i forhold til kommunestruktur. I høringsnotatet skisseres det hvordan en slik modell kan utformes. Modellen tar utgangspunkt i et nytt strukturkriterium, basert på reiseavstander, som benyttes for å differensiere mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper. Endelig modell vil bli presentert i kommuneproposisjonen for 2017.

I hovedsak dekker basiskriteriet i dag administrative kostnader ved å være en kommune, det vil si kostnader knyttet til smådriftsulemper som ikke skyldes avstander og bosettingsmønster. Kompensasjonen for smådriftsulemper gjennom basiskriteriet i utgiftsutjevningen differensieres deretter med strukturkriteriet. Jo større avstandene er, jo mer er smådriftsulempene å anse som ufrivillige – og jo høyere blir kompensasjonen. Det betyr at kommuner som på grunn av store reiseavstander er ufrivillig små fortsatt vil motta full kompensasjon. Kommuner som frivillig er små vil ikke lenger motta full kompensasjon for smådriftsulemper gjennom utgiftsutjevningen. Denne endringen gjelder bare smådriftsulemper på kommunenivå. Smådriftsulemper på tjenestenivå, for eksempel ved å gi et desentralisert skoletilbud i en kommune med spredt bosetting, vil fortsatt kompenseres fullt ut.

Kommuner med færre enn 3200 innbyggere mottar småkommunetilskuddet, og i N-N vil en også motta N-N tilskuddet/Namdalstilskuddet. Dette gjelder ikke i S-N hvor en får enten småkommunetillegget eller distriktstilskuddet for S-N. Tre tilskudd blir omgjort til 2 tilskudd, et og N-N og S-N.

Departementet tar sikte på å innføre en modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, og der ikke alle kommuner lenger mottar full kompensasjon for smådriftsulempene på kommunenivå. Smådriftsulemper på tjenestenivå vil fortsatt bli behandlet som en ufrivillig kostnad, og vil bli kompensert fullt ut gjennom kostnadsnøkkelen som i dag. Smådriftsulemper på kommunenivå er derimot av en annen karakter, og er ikke fullt ut ufrivillige. Etter departementets vurdering bør derfor ikke disse smådriftsulempene kompenseres fullt ut.

Vurdering: I det nye forslaget vil også basistilskuddet bli vurdert i ft behov og den enkelte kommune. For KK vil ikke dette gi noe større utslag.

Endring av kostnadsnøkler - strukturelementet

For å differensiere kompensasjonen for smådriftsulemper mellom kommunene, foreslår departementet å innføre en modell med gradering av basiskriteriet ved hjelp av strukturkriteriet. Strukturkriteriet er et mål på bosettingsmønsteret i kommunen og områdene rundt, og sier noe om avstander og spredtbygdhet i regionen. Med en modell som skissert i dette høringsnotatet, vil kommuner med store avstander målt ved strukturkriteriet beholde full kompensasjon for smådriftsulemper som i dag, mens kommuner med lavere verdi på strukturkriteriet får noe mindre kompensasjon for smådriftsulempene enn i dagens system.

Småkommunetillegget blir differensiert opp mot distriktsindeksen. Dvs graden av avstand til arbeidsmarked og demografiske forhold. Dagens småkommunetilskudd tildeles med ett tilskudd per kommune, uavhengig av antall innbyggere. Dette innebærer at jo færre innbyggere kommunen har, jo høyere blir tilskuddet per innbygger. Det foreslås at en noe høyere andel av tilskuddene fordeles per innbygger, og mindre per kommune.

Vurdering: Får relativt liten praktisk betydning for KK.

Innbyggertilskuddet

Innbyggertilskuddet er et likt beløp per innbygger som fordeles til alle kommuner på grunnlag av befolkningstall per 1. juli året før budsjettåret. Innbyggertilskuddet blir deretter omfordelt etter:

- Utgiftsutjevningen, basert på kostnadsnøkler
- Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler
- Inntektsgarantiordningen

Utgiftsutjamning

Et viktig prinsipp i inntektssystemet er at kommunene skal få full kompensasjon for utgifter ved tjenesteytingen som de selv ikke kan påvirke. Graden av utjevning i utgiftsutjevningen er derfor 100 pst. Utgiftsutjevningen er et null-sum-spill, hvor tillegg for enkelte kommuner motsvares med et tilsvarende trekk for andre kommuner. Det er kun de ufrivillige kostnadsforskjellene som skal utjevnes gjennom utgiftsutjevningen.

Kostnadsnøkler

Kriteriene i kostnadsnøkkelen kan i grove trekk deles opp i tre grupper; alderskriterier, sosiale kriterier og strukturelle kriterier. Alderskriterier og sosiale kriterier sier noe om trekk ved befolkningen i kommunene som påvirker etterspørselen etter kommunale tjenester. Strukturelle kriterier sier noe om variasjoner i kostnadsforhold ved kommunen som kan forklare deler av variasjonen i kommunene sine utgifter, som kommunestørrelse og bosettingsmønster.

Smådriftsulempen knyttet til kommunestørrelse fanges i dag opp av basiskriteriet. Basiskriteriet er lik verdien én for alle kommuner, og gjennom dette kriteriet får alle kommuner et likt beløp per kommune gjennom utgiftsutjevningen. I dag ivaretas variasjoner i bosettingsmønster i inntektssystemet gjennom kriteriene sone og nabo. Sone- og nabokriteriene sier noe om avstandsforhold innad i kommunen, og fanger opp at for enkelte tjenesteområder er det merkostnader knyttet til en spredt bosettingsstruktur.

Tabell 4.25 Dagens kostnadsnøkkel og forslag til ny kostnadsnøkkel

Kriterium	Vekt i dagens kostnadsnøkkel	Vekt i forslag til ny kostnadsnøkkel
Andel innbyggere 0-1 år	0,0055	0,0056
Andel innbyggere 2-5 år	0,1268	0,1445
Andel innbyggere 6-15 år	0,2880	0,2659
Andel innbyggere 16-22 år	0,0210	0,0233
Andel innbyggere 23-66 år	0,0938	0,1101
Andel innbyggere 67-79 år	0,0453	0,0549
Andel innbyggere 80-89 år	0,0693	0,0762
Andel innbyggere 90 år og over	0,0464	0,0384
Basiskriteriet	0,0226	0,0244
Sonekriteriet	0,0132	0,0101
Nabokriteriet	0,0132	0,0101
Landbrukskriteriet	0,0029	0,0022
Innvandrerer 6-15 år, ekskl. Skandinavia	0,0083	0,0071
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	0,0461	0,0339
Ikke-gifte 67 år og over	0,0437	0,0455
Dødelighet	0,0460	0,0455
Uføre 18-49 år	0,0046	0,0058
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0047	0,0076
Opphopningsindeks	0,0139	0,0086
Aleneboende 30-66 år		0,0174
Barn 0-15 år med enslig forsørger	0,0115	0,0159
Lav inntektskriteriet	0,0062	0,0099
Andel barn 1 år uten kontantstøtte	0,0296	0,0177
Innbyggere med høyere utdanning	0,0188	0,0194
Urbanitetskriteriet	0,0177	
Norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre, ekskl. Skandinavia	0,0009	
Sum	1,0000	1,0000

Kompensasjon for smådriftsulempen i utgiftsutjevningen

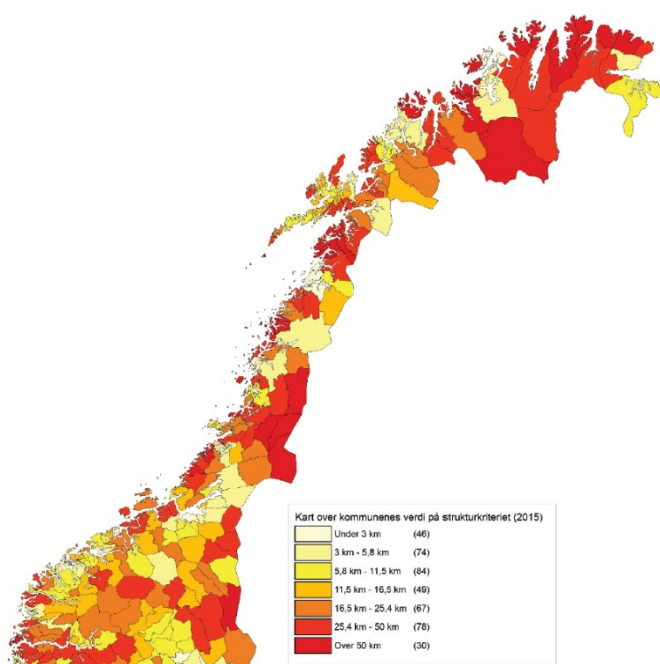
Departementet mener at kommunestørrelse er i mange tilfeller en frivillig kostnadsulempe og det bør derfor ikke gis full kompensasjon for utgifter til å administrere kommunen. Full kompensasjon for smådriftsulempen knyttet til å administrere en kommune går på bekostning av at inntektssystemet skal være nøytralt med hensyn til hvordan kommunene innretter seg. I dag behandles kommunene ulikt avhengig av hvordan de søker å begrense smådriftsulempen i tjenesteproduksjonen. Kommuner som begrenser smådriftsulempene gjennom kommunesammenslutninger får reduserte overføringer etter en overgangsperiode, mens interkommunalt samarbeid ikke påvirker overføringene fra staten. Det foreslås at det fortsatt skal gis kompensasjon for smådriftsulempen på tjenestenivå.

Smådriftsulempene i kommunal tjenesteproduksjon kan deles i to ulike typer: smådriftsulempen på kommunenivå (som skyldes få innbyggere) eller på tjenestenivå (små

skoler, små sykehjem). På kommunenivå er smådriftsulempene i hovedsak knyttet til administrasjon, men det kan også være ekstra kostnader i andre sektorer knyttet til lavt innbyggertall i seg selv. Smådriftsulempene på tjenestenivå bestemmes i stor grad av bosettingsmønsteret i kommunen. Kommunen kan ikke direkte påvirke hvor folk er bosatt, det kan være vanskelig å regulere bosettingen. Dette gjør at kommunene i mange tilfeller må organisere tjenestetilbudet i mindre og mer desentraliserte enheter enn det som er mest effektivt. Slike smådriftsulempere på tjenestenivå kan ses på som ufrivillige kostnader.

For å skille mellom frivillige og ufrivillige kostnadsulempere knyttet til kommunestørrelse, og dermed kunne gradere kompensasjonen for smådriftsulempere i utgiftsutjevningen, har departementet valgt å gå videre med en modell som ble utviklet av Inntektssystemutvalget. Utvalget utredet en modell der basiskriteriet i kostnadsnøkkelen differensieres mellom kommunene ved hjelp av et kriterium som definerer graden av frivillighet/ufrivillighet i smådriftsulempene.

Strukturkriteriet beskriver gjennomsnittlig reiseavstand per innbygger i en kommune for å nå et bestemt antall personer, uavhengig av kommunegrensen. Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig reiseavstand for å nå 5 000 innbyggere. Bakgrunnen for denne grensen er forskning som viser at det i hovedsak er kommuner med færre enn 5 000 innbyggere som har smådriftsulempere knyttet til lavt innbyggertall.

Kommunens verdi på basiskriteriet trappes gradvis (lineært) ned fra den øverste verdien, slik at alle kommuner får en verdi på basiskriteriet høyere enn null. Kommunene med de høyeste verdiene på strukturkriteriet (lange avstander) får den høyeste verdien på basiskriteriet, og dermed høyere grad av kompensasjon for smådriftsulempene. På denne måten beholdes full kompensasjon for smådriftsulempere gjennom basiskriteriet for de kommunene som har reiseavstander over en viss grense. Samtidig får vi en gradvis nedtrapping av kommunenes verdi på basiskriteriet, og dermed graden av kompensasjon for smådriftsulempere, jo kortere avstandene blir.

Departementets forslag til endringer i kompensasjonen for smådriftsulemper i utgiftsutjevningen:

1. Smådriftsulemper til tjenester vil fortsatt kompenseres fullt ut.
2. Smådriftsulemper på kommunenivå vil ikke lenger bli sett på som en fullt ut ufrivillig kostnad, og blir dermed ikke kompensert fullt ut for alle kommuner.
3. Strukturkriteriet benyttes for å skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, og graden av frivillighet.
4. Ved hjelp av strukturkriteriet differensieres kompensasjonen for smådriftsulemper i utgiftsutjevningen for kommunene.

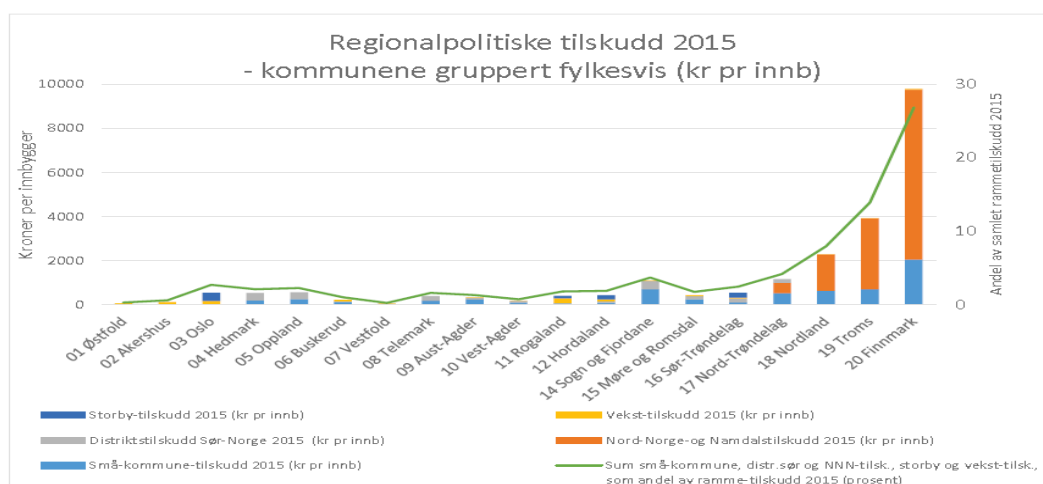
Vurdering: KK har relativt sett store kostnader til administrasjon, fordi volumet av produserte tjenester er liten. Dette må ses i sammenheng med det innbyggertallet i kommunen. I det nye systemet vil KK kunne få kompensasjon for smådriftsulemper.

Distriktsindeks

Distriktsindeksen er et uttrykk for graden av distriktsutfordringer i en kommune eller region. Indeksen fanger opp ulike dimensjoner ved utviklingen i en kommune eller region knyttet til geografi (sentralitet, reisetid, befolkningstetthet), demografi (befolkningsvekst, kvinneandel, andel eldre), arbeidsmarked (sysselsettingsvekst, andel yrkesaktive) og levekår (inntekt). Indeksen varierer fra 0 til 100, der kommuner med den laveste indeksen har de største distriktsutfordringene. Kvænanen kommune har verdien 0 på indeksen for 2015, mens Rælingen, Vestby, Klepp og Ullensaker og har høyest verdi på indeksen (93). Kommuner med indeks over 46 mottar ikke tilskudd, mens kommuner med indeks under 35 får tilskudd etter høyeste sats. Tilskuddet differensieres ytterligere for kommuner med indeks mellom 35 og 46.

Kommentar: KK vil aldri komme innenfor grensen hvor dette medfører noe reduksjon slik dette forslaget foreligger.

Regionalpolitiske tilskudd 2015

Grafen viser at Finnmarkskommunene kommer veldig godt ut sammenlignet med resten av landet.

Oppsummering av forslag til endringer:

1. Nord-Norge- og Namdalstilskuddet videreføres, og slås sammen med småkommunetilskuddet for disse kommunene til et nytt Nord-Norgetilskudd.
2. Distriktstilskudd Sør-Norge og småkommunetilskuddet for kommunene i Sør-Norge slås sammen til et nytt Sør-Norgetilskudd.
3. Småkommunetilskuddet videreføres som et eget småkommunetillegg innenfor de to tilskuddene; Nord-Norgetilskuddet og Sør-Norge tilskuddet.
4. Satsene på småkommunetillegget differensieres i forhold til kommunenes verdi på distriktsindeksen, slik at tilskuddet graderes etter denne på samme måte som satsene innenfor dagens Distriktstilskudd Sør-Norge.
5. Det vil bli gjort justeringer i tilskuddene slik at mer enn i dag fordeles per innbygger.

Forslag til satser for de nye tilskuddene vil bli lagt fram i kommuneproposisjonen for 2017. Samlet bevilgning for tilskuddene vil bli bestemt i forbindelse med de årlige budsjettprosessene.

Vurdering: For KK vil det være små endringer på overføringene som er basert på innbyggertilskudd, basistilskudd eller relatert til de forskjellige kostnadsnøklerne. Forskjellen vil være om lag kr 331 mindre pr innbygger.

Derimot vil et nytt Nord-Norgetilskudd hvor småkommunetillegget er inkludert få store konsekvenser om forslaget går igjennom. Dersom dette tilskuddet skal relateres til antall innbyggere vil dette medføre en reduksjon på ca. 8 MNOK for KK. I forslaget er det ikke beskrevet tilstrekkelig hva satsene vil være for ett nytt N-N tilskudd, men det er grunn til å anta at dette vil medføre mindre overføringer til Kvalsund kommune enn hva dagens kriterier gjør.

Rådmannens tilråding:

Kvalsund kommune (KK) er meget betenkt og kritisk til omleggingen av inntektssystemet, som medfører en betydelig usikkerhet om overføringene og inntektene til kommunen. I den anledning er det differensieringen av småkommunetilskuddet som gir grunn til betydelig bekymring, når dette inkluderes i nytt Nord-Norgetilskudd. Slik dette framstår vil KK miste 2/3 deler av småkommunetilskuddet grunnet sin størrelse. Dette medfører alvorlige konsekvenser for tjenestetilbudet i kommunen, og kan ikke aksepteres.

Gunnar Lillebo
rådmann

SAKSFREMLEGG
KVALSUND KOMMUNE
Formannskapet

Saksbehandler: Turid Pedersen

Arkiv: C1

Arkivsaksnr.: 16/64

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

3/16 Formannskapet

02.02.2016

UNGDOMSRÅDET I KVALSUND KOMMUNE

Ordførers innstilling:

Kvalsund kommune vedtar fremalgte retningslinjer for ungdomsrådet i Kvalsund.

Følgende kandidater foreslås valgt til Kvalsund ungdomsråd for valgperioden 2015 – 2019:

Emma Kamilla Nikodemussen, Kokelv

Siri Lill Andersen, Kokelv

Levi Pettersen, Repparfjord

Julia Nikita Vælidalo, Stallogargo

Nita Emilie Hansen, Kvalsund

Hans Vegard Fjellstad, Neverfjord

VEDLEGG:

Retningslinter for ungdomsrådet Vedlagt.

SAKSOPPLYSNINGER:

BAKGRUNN

Kvalsund kommune har ved flere anledninger forsøkt å etablere ungdomsråd som fungerer stabilt over tid. Rådet har vært aktiv i perioder. I perioder manglende personalressurser har dessverre oppfølgingen av ungdomsrådet ikke vært god nok til å sikre et stabilt fungerende råd som fungerer etter hensikten.

Situasjonen nå er at Kvalsund kommune nå har opprettet en egen ungdomslederstilling som skal ha ungdomsrådet og veiledning av dette som en av sine arbeidsområder.

Ungdomsrådet har ikke tidligere hatt retningslinjer vedtatt av kommunestyret, og således ikke noe klart mandat for sitt arbeid. En forutsetning for å lykkes med etablering av et stabilt fungerende ungdomsråd er at rådet har definerte retningslinjer å forholde seg til, og at disse har en forankring i både politisk- og administrativ ledelse i Kvalsund kommune.

Retningslinjer for Kvalsund Ungdomsråd har vært ute til høring hos følgende:

- Rektor og elevrådet ved Kvalsund skole
- Rektor og elevrådet ved Kokelv oppvekstsenter
- Kvalsund Esport og Datforening
- Neverfjord Idrettslag
- Kvalsund Idrettslag
- Kokelv bygde- og ungdomslag
- Kokelv Sportsforening

FAKTA

Retningslinjer for ungdomsråd er svært ulike fra kommune til kommune, både i forhold til organisering, mandat, administrativ oppfølging og grad av partipolitisk grensegang.

I Finnmark har stadig flere kommuner etablerte ungdomsråd som fungerer etter hensikten, og mulighetene for utvekslinger av erfaringer på tvers av kommunegrensene er gode. Et nyetablert ungdomsråd har således rikelig anledning å høste av erfaringene fra våre nabokommuner. Ungdomsleder og en interessegruppe fra Kvalsund har deltatt på Ungdomskonferanse høste2015, samt at ungdomsleder har deltatt på Sjumilsstegkonferanse med ungdomsråd som tema.

Stadig flere kommuner velger å gi sine ungdomsråd tale- og forslagsrett til politiske utvalgsstyret og kommunestyret. Erfaringene med dette er svært gode. Intensjonene med dette er i tråd med innholdet i BFDs "Satsing på Barn og Ungdom 2003", som nærmere beskriver rikspolitiske retningslinjer om forhold som kan styrke ungdoms medbestemmelse i lokalsamfunnet (s. 18-19, Barne- og familiedepartementet 2003). Formålet med dette er å styrke ungdommers interesse for demokratiske prosesser og det lokalpolitiske liv, gjennom å kunne ta del i saker som omhandler ungdomsgenerasjonen og ungdommens interesseområder. Det synes naturlig at ungdomsrådet i Kvalsund gis tale- og forslagsrett til utvalgsstyrene og kommunestyret, og at dette gjennomføres som beskrevet i retningslinjene.

Det må poengteres at å gi et ungdomsråd tale- og forslagsrett *ikke* må skape en presedens hvor det gis tale- og forslagsrett til flere typer råd. Ungdomsråd er i den særstilling at en skal vekke interesse blant ungdom for medbestemmelse, demokratiske prosesser og innflytelse i det lokalpolitiske liv. Valgdeltakelsen på både fylkes- og kommunevalg og stortingsvalg er stadig synkende, og spesielt blant de yngre velgerne. Det er derfor en spesiell utfordring å vekke interesse for demokratiske prosesser blant ungdom.

Å gi ungdomsrådet tale- og forslagsrett vil være med på å gi ungdom et direkte innblikk i hvordan de demokratiske prosesser foregår på lokalnivå. Erfaringene fra andre kommuner er at dette virker svært motiverende, og bidrar til at ungdom engasjerer seg i ungdomsrådsarbeidet og det som skjer i lokalsamfunnet. Tale- og forslagsrett vil på en enkel og grei måte gi ungdom mulighet å bli sett og hørt.

SAKSVURDERING:

Erfaringene fra andre kommuner, er at arbeidsmetoden for ungdomsrådet med fordel kan være å bruke lengre tid på de store og vesentlige sakene på arbeidsseminarer, fremfor hyppige møter med flere mindre saker. Deltakelse fra politisk- og administrativ toppledelse kan etter invitasjon skje på disse arbeidsseminarene.

Det er naturlig at den administrative oppfølgingen av arbeidet i ungdomsrådet skjer av ungdomstjenesten, og at tjenesten fungerer som sekretariat for rådet. Saker som rådet ønsker

fremmet for politisk behandling blir saksbehandlet administrativt på ordinært vis av ungdomstjenesten.

Alderssammensetningen i ungdomsrådet er foreslått å være fra fylte 13 til og med fylte 18 år. Enkelte kommunen har ungdomsråd med noe eldre ungdommer med. Erfaringene fra sammenlignbare kommuner

er at det er vanskelig å rekruttere og beholde aktive rådsmedlemmer etter fylte 18 år fordi de i denne alderen ofte reiser til andre steder for å utdanne seg.

Det hender tidvis at administrasjonen på kort varsel får henvendelser om å stille med interesserte ungdommer til ulike idedugnader, workshops, konferanser og seminarer. Det vil da være naturlig at slike henvendelser rettes til ungdomsrådet, og at disse er i en mer kontinuerlig dialog med administrasjonen om aktuelle saker å behandle.

Rådmannens tilråding:

Kvalsund kommune vedtar fremalgte retningslinjer for ungdomsrådet i Kvalsund.

Følgende kandidater foreslås valgt til Kvalsund ungdomsråd for valgperioden 2015 – 2019:

Emma Kamilla Nikodemussen, Kokelv

Siri Lill Andersen, Kokelv

Levi Pettersen, Repparfjord

Julia Nikita Vælidalo, Stallogargo

Nita Emilie Hansen, Kvalsund

Hans Vegard Fjellstad, Neverfjord

Gunnar Lillebo
rådmann